

RS-virusinfektion

Information om RS-virus och om hur du kan minska risken att ditt barn får en svår infektion

abbvie

Vad är RS-virus?

RS-virus är ett av våra vanligaste luftvägsvirus och det sprids lätt. I stort sett alla barn har vid tvåårsåldern haft en RS-virusinfektion någon gång. De flesta barn blir bara förkyllda, men ibland kan RS-virus orsaka betydligt allvarigare tillstånd med infekterade lungor.

RS-virus, som är en förkortning av Respiratoriskt syncytialvirus, angriper en särskild typ av celler i våra luftvägar. Det gör att infekterade celler smälter ihop och bildar så kallade syncytier. Det kan få luftvägarnas slemhinnor att svullna med riklig slemproduktion som följd. Vid en nedre luftvägsinfektion gör svullnaden och det sega slemmet att det blir jobbigare för barnet att andas.

Varje år uppträder RS-virus som epidemier över hela jorden. I Sverige har vi spridning av RS-virus framförallt under den kalla årstiden. Säsongen kan börja redan i oktober och pågå ända långt in på våren. RS-virusens intensitet och längd varierar från år till år och lokala skillnader över landet är vanliga.

I Sverige har vi spridning av RS-virus framförallt under vinterhalvåret.

RS-virus smittar framför allt vid fysisk kontakt med någon som är infekterad.

Hur smittar RS-virus?

RS-virus är mycket smittsamt. Det överförs främst vid direkt fysisk kontakt med någon som är infekterad, till exempel om man tar i hand eller pussas.

RS-virus kan överleva upp till sex timmar på hårda ytor såsom bord, böcker eller dörrhandtag. Det överlever kortare tid på textilier och på hud. Indirekt kan man alltså bli smittad genom att exempelvis låna leksaker av någon som är infekterad. För att bli smittad måste virus komma i kontakt med slemhinnor i ögon, näsa eller mun, vilket det kan göra om man har RS-virus på händerna och gnuggar sig i ögonen, petar i näsan eller stoppar fingrarna i munnen.

Även om luftburen smitta inte anses utgöra någon stor smittorisk när det gäller RS-virus så kan virus spridas via ett moln av mycket små vätskedroppar om någon hostar eller nyser på mycket nära håll.

Löper mitt barn risk att bli smittad?

Alla, både barn och vuxna, kan bli smittade. Under det första levnadsåret smittas mer än hälften av alla barn och vid två års ålder har de flesta barn haft en eller flera RS-virusinfektioner. Då har man utvecklat ett visst immunsvaret mot RS-virus och framtida RS-virusinfektioner brukar bli mycket lindrigare.

Ibland kan RS-virus ge allvarligare symtom. Mellan en till tre procent av alla spädbarn blir så allvarligt sjuka att de behöver få vård på sjukhus.

Om barn under sex månader drabbas av förkylning med kraftig hosta och andningsbesvär, eller visar tecken på nedsatt allmäntillstånd och uttorkning, ska man kontakta närmaste akutmottagning.

För en första bedömning av äldre barn kan du kontakta barnläkarmottagning, vårdcentral eller jourmottagning.

Hur yttrar sig en RS-virusinfektion?

Vanligen visar sig en RS-virusinfektion som en lindrig förkylning med snuva och hosta, ofta med segt slem. Barnet kan vara tröttare än vanligt och ha sämre aptit, men behöver nödvändigtvis inte ha feber. I de flesta fall tillfrisknar barnet utan vidare komplikationer.

Nyfödda och i övrigt friska spädbarn kan under sina första levnads månader utöver förkylning också insjukna i lunginflammation med andningspåverkan som kan kräva sjukhusvård. Ibland behövs syrgasbehandling och sondmatning, om barnet inte orkar äta av egen kraft.

Tecken på en mer allvarlig RS-virusinfektion:

- Barnet har tungt att andas
- Snabb andning med pipande eller väsande ljud
- Minskad ork att äta och dricka
- Öintresse för omgivningen, slöhet
- Ansträngd hosta
- Mycket segt slem i näsa och luftrör
- Hög feber

De allra minsta barnen, särskilt de för tidigt födda, kan visa förkylningssymtom och allmänpåverkan i form av apnéer (andningsuppehåll) som kräver sjukhusvård omgående.

Vissa grupper av barn är mer känsliga

Förutom de yngsta spädbarnen så är det främst för tidigt födda barn, barn med vissa hjärt- och lungsjukdomar, barn med Downs syndrom eller neuromuskulär sjukdom som har en ökad benägenhet att drabbas av ett allvarligt och långdraget sjukdomsförlopp.

Ger RS-virus några bestående men?

Ett litet barn som har haft en allvarlig RS-virusinfektion får ibland fortsatta andningsbesvär i samband med förkylningar i flera år efter infektionen.

Det är viktigt att försöka skydda nyfödda och små barn från smitta åtminstone det första halvåret.

Barn som tillhör någon av riskgrupperna behöver skyddas minst hela första levnadsåret.

Skydda känsliga
barn från smitta i
möjligaste mån.

Det går inte att skydda sig helt och hållet från RS-virus, men det går att minska risken för smitta. Se till att skydda de som är känsligast, så att de kanske slipper bli sjuka när de är riktigt små.

Vad kan jag göra för att skydda mitt barn mot smitta när RS-virussäsongen är igång?

- Det bästa sättet att undvika smittspridning är att tvätta händerna ordentligt med tvål och vatten när det är förkylningstider. Använd gärna handsprit efteråt.
- Lär äldre syskon som går på dagis att tvätta händerna noga.
- Undvik kontakt med förkyllda barn och vuxna och var försiktig med nära kontakt, t ex pussar, när du är förkyld.
- Amma om du kan eller ge bröstmjölk i flaska.
- Ge barnet en rökfri miljö.
- Om det kommer besök från släkt och vänner så be dem undvika nära kontakt om de är förkylda. Det bästa är att vänta med besöket tills de är friska.
- Hosta och nys i armvecket.
- Torka regelbundet av ytor som handfat, bord och leksaker.
- Välj gärna aktiviteter med föräldra- och barngrupper där man träffas utomhus. Var försiktig vid inomhusaktiviteter, t ex öppna förskolan, där det vistas många små barn och man leker nära varandra och med samma leksaker.
- Var uppmärksam om du tar med ditt barn till platser där det vistas mycket folk. Luftburen smitta är inte den största risken när det gäller RS-virus utom om man hostar eller nysar på ditt barn på nära håll. Det är främst bristande handhygien hos andra som kan utgöra en risk då förkylda människor kan överföra smitta via ytor som tex handtag på kundvagnar, handledsstänger i kollektivtrafiken, etc.

Finns det något läkemedel mot RS-virus?

Det finns ännu inte något vaccin eller direktverkande anti-virala läkemedel mot RS-virus men många läkemedelsstudier pågår i syfte att få fram ett effektivt vaccin som skulle kunna förhindra sjukdom.

Den enda förebyggande behandling mot RS-virusinfektion idag är direkt överförda antikroppar (så kallad passiv immunisering). Detta är endast avsett för en liten grupp barn med komplicerande faktorer som gör dem extra känsliga för en RS-virusinfektion. Det är den behandlande läkaren som gör den medicinska bedömningen om ett barn eventuellt behöver särskilt omhändertagande med förebyggande behandling.

Hur kan jag lindra mitt barns besvär?

Det finns ingen medicin för att bota en pågående RS-virusinfektion. Antibiotika har ingen effekt. Men du kan göra mycket för att lindra ditt barns symtom.

- Se till att barnet får i sig ordentligt med vätska för att motverka uttorkning och för att lösa det sega slemmet.
- Ge gärna nässpray med koksaltlösning för att hålla rent i näsan. Avsvällande näsdroppar enligt ordination underlättar andningen.
- Till ett litet barn som inte kan snyta sig själv kan man försiktigt använda en nässug som finns att köpa på apoteket.
- Amma om du har möjlighet eller ge bröstmjölk i flaska.
- Höj huvudändan på vaggan eller säng för att minska svullnad i slemhinnorna. Kanske kan du låta ditt barn vila i upprätt läge en stund.
- Ha det gärna svalt i rummet.
- Om barnet är påverkat av feber så kan du ge febernedsättande receptfria läkemedel enligt de doser som rekommenderas.

Var uppmärksam på tecken som kan tyda på uttorkning eller ökade andningssvårigheter.

Läs mer om RS-virus

Vill du lära dig mer om RS-virus så besök [rsvirus.se](https://www.rsvirus.se).
Tipsa gärna släkt och vänner så att de också kan läsa
om vad de kan göra för att minska risken för smitta.

[rsvirus.se](https://www.rsvirus.se)

RS-virusinfektion Ibland mer än en förkylning

I den här broschyren kan du läsa om RS-virus (Respiratoriskt syncytialvirus) och om hur det smittar, symtom på infektion och vad du kan tänka på för att skydda ditt barn mot smitta.

För beställning av denna broschyr (med svensk text) vänligen kontakta AbbVie på telefonnummer 08-684 446 00 eller via e-postadress info@abbvie.se

AbbVie AB, Box 1523, 171 29 Solna | www.rsvirus.se